Brainpower

Een sterke fundering voor groei en ontwikkeling

Congresmagazine | oktober 2026

Het congres voor professionals uit het onderwijs en de kinderopvang



het nationaal onderwijs congres

Caribbean

Voorwoord



Een sterke fundering voor groei en ontwikkeling

De toekomst van ieder kind begint bij de kracht van het brein. Maar hoe helpen we kinderen zich optimaal te ontwikkelen in een wereld die voortdurend verandert?

Het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean staat dit jaar in het teken van Brain Power. Want achter leren, groeien en ontwikkelen schuilt veel meer dan kennis alleen. Het gaat ook over veerkracht, welzijn, nieuwsgierigheid en de sociale vaardigheden die kinderen nodig hebben om succesvol te zijn, vandaag én morgen.

Het antwoord ligt niet in één methode of aanpak, maar in het begrijpen van hoe kinderen leren en zich ontwikkelen.

Door inzicht in de kracht van het brein kunnen we een stevige basis leggen voor cognitieve, emotionele en sociale groei.

Tijdens het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean 2026 ontdek je hoe je deze inzichten kunt vertalen naar jouw dagelijkse praktijk. Laat je inspireren door toonaangevende experts, innovatieve ideeën en bevlogen collega's uit de hele regio.

Blijf geïnspireerd, blijf groeien en blijf bouwen aan de toekomst van onze kinderen. Welkom bij het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean 2026: Brain Power.

Win een van de pakketten met Rolf puzzels en materialen!

Ik doe mee!

De kracht van het brein
De sleutel tot beter leren

Door Willie Spears

In het onderwijs besteden we veel aandacht aan wat kinderen leren, maar veel minder aan hoe leren eigenlijk werkt. Toch begint daar de sleutel tot succes. Het brein ontwikkelt zich voortdurend en wordt gevormd door ervaringen, oefening en interactie. Iedere keer dat een leerling nieuwe kennis gebruikt, toepast of ophaalt, worden neurale verbindingen versterkt. Leren is daarom veel meer dan informatie ontvangen; het is een actief proces waarbij aandacht, geheugen en betrokkenheid samenkomen.

Aandacht speelt daarbij een cruciale rol. Zonder aandacht wordt informatie nauwelijks verwerkt of opgeslagen. Wanneer leerlingen actief deelnemen, vragen stellen, samenwerken en nieuwe kennis toepassen, vergroten we de kans dat leren daadwerkelijk beklijft. Juist daarom zijn actieve betrokkenheid en betekenisvolle leerervaringen zo belangrijk voor effectief onderwijs.

De basis voor ontwikkeling

EDe fundamenten voor leren worden al vroeg gelegd. De eerste levensjaren zijn bepalend voor de ontwikkeling van cognitieve, sociale en emotionele vaardigheden. Kinderen ontwikkelen hun brein door te spelen, ontdekken, experimenteren en contact te maken met anderen. Positieve relaties geven daarbij een gevoel van veiligheid, wat essentieel is om te kunnen leren en groeien.

Ook emoties hebben een directe invloed op het leerproces. Wanneer kinderen zich gezien, gewaardeerd en verbonden voelen, zijn zij beter in staat om zich te concentreren, informatie te onthouden en uitdagingen aan te gaan. Omgekeerd kunnen stress en onzekerheid het leervermogen beperken. Daarom zijn welzijn, motivatie en emotionele veiligheid geen bijzaak, maar de basis waarop leren wordt gebouwd.

Onderwijs met blijvende impact

Als onderwijsprofessionals hebben we dagelijks invloed op de ontwikkeling van het brein van onze leerlingen.



"Wanneer we begrijpen hoe het brein leert, kunnen we betere keuzes maken voor kinderen, onderwijsprofessionals en scholen."

De instructie die we geven, de vragen die we stellen en de feedback die we bieden, helpen kinderen om denkvaardigheden, zelfvertrouwen en zelfstandigheid te ontwikkelen. Goed onderwijs gaat niet alleen over kennisoverdracht, maar over het vormen van gewoonten en vaardigheden die een leven lang meegaan.

Die verantwoordelijkheid stopt niet bij de klasdeur. Ook schoolleiders spelen een belangrijke rol in het creëren van een cultuur waarin leren, samenwerken en ontwikkelen centraal staan. Duidelijkheid, structuur en vertrouwen zorgen voor een omgeving waarin zowel leerlingen als professionals kunnen groeien.

De wetenschap van het brein laat ons zien dat grote veranderingen vaak beginnen met kleine aanpassingen. Wanneer we ons onderwijs afstemmen op hoe het brein daadwerkelijk leert en ontwikkelt, creëren we meer kansen voor succes, betrokkenheid en welzijn. Dat is voor mij de essentie van Brain Power: het begrijpen van ontwikkeling, zodat we het potentieel van iedere leerling én iedere onderwijsprofessional kunnen ontsluiten.

Over Willie Spears

Willie Spears, M. Ed., is een veelgevraagd spreker, kritisch geprezen auteur, opvoeder en coach die het land heeft verovert met zijn gepassioneerde, energieke en hilarische aanpak van het onderwijzen van levensvaardigheden.

Win een boek van Willie Spears

Ik doe mee!

Bouwen aan Breinkracht

Hoe het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean al negen jaar investeert in groei, ontwikkeling en toekomstkansen op de Dutch Caribbean

Jeroen Rougoor - Export Manager Caribbean

Er is iets bijzonders aan het onderwijs. Elke dag werken duizenden professionals aan iets wat je niet direct ziet, maar wat uiteindelijk alles bepaalt: de ontwikkeling van het brein van een kind.

Precies daarom staat het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean dit jaar in het teken van BrainPower – Een sterke fundering voor groei en ontwikkeling. Want de toekomst van Aruba, Bonaire en Curaçao begint vandaag: in de klas, op het schoolplein, in de kinderopvang en bij de professionals die het verschil maken.

Negen jaar bouwen aan groei
Wat negen jaar geleden begon op Aruba, is uitgegroeid tot een vaste ontmoetingsplek voor onderwijs- en kinderopvangprofessionals op de ABC-eilanden.NElke editie draait om dezelfde centrale vraag: hoe kunnen we kinderen nog beter ondersteunen in hun ontwikkeling? Niet door vast te houden aan wat gisteren werkte, maar door vooruit te kijken en te leren van experts én van elkaar. Want onderwijs is veel meer dan kennis overdragen. Het gaat over nieuwsgierigheid aanwakkeren, talenten ontdekken, zelfvertrouwen opbouwen en kinderen helpen groeien tot de mensen die zij kunnen worden. Dat vraagt om professionals die zelf blijven groeien.

Het sterkste leerinstrument? Het menselijk brein
Het thema BrainPower raakt de kern van onderwijs en kinderopvang. De eerste levensjaren vormen de basis voor een leven lang leren. In die periode worden talloze verbindingen in het brein aangelegd. Taal, bewegen, spelen, creativiteit en sociale interactie: alles draagt bij aan ontwikkeling. Ook daarna blijft het brein groeien. Elke nieuwe ervaring, elke uitdaging en iedere betekenisvolle ontmoeting laat sporen achter. Dat maakt onderwijs misschien wel het mooiste vak dat er is: je bouwt mee aan de toekomst van een kind.

Inspiratie die blijft hangen
Wie eerder een editie van het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean bezocht, weet dat inspiratie soms uit onverwachte hoek komt. Soms is het een keynote die je anders laat kijken. Soms een workshop die direct handvatten geeft. En soms is het dat ene gesprek tijdens de pauze, waarin een collega vertelt hoe hij of zij een uitdaging heeft aangepakt.

Het congres draait daarom niet alleen om kennis. Het draait om ontmoeting. Want wanneer professionals samenkomen, ontstaan ideeën. En ideeën leiden tot beweging.

Van breinkennis naar impact in de klas
BrainPower klinkt misschien als iets voor wetenschappers in witte jassen. Maar tijdens het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean draait het juist om de praktische vraag: wat betekent kennis over het brein voor jouw dagelijkse werk? Hoe houd je aandacht vast? Welke rol spelen motivatie, beweging, technologie, welzijn en sociale veiligheid? En hoe kun je als professional het maximale halen uit de natuurlijke kracht van het brein?

Tijdens deze negende editie ontdekken deelnemers hoe inzichten uit hersenonderzoek direct toepasbaar zijn in onderwijs en kinderopvang. Niet als ingewikkelde theorie, maar als concrete handvatten voor groep, klas of organisatie. Van sessies over motivatie en betrokkenheid tot workshops over executieve functies, creativiteit, taalontwikkeling en sociaal-emotioneel leren. Van veerkracht versterken tot het slim inzetten van digitale technologie en kunstmatige intelligentie. Alles staat in het teken van één vraag: hoe ondersteunen we kinderen optimaal in hun ontwikkeling? Ook technologie krijgt een plek. In workshops zoals “Het Brein achter AI” en “Digitale Didactiek” ontdekken deelnemers hoe digitale middelen kunnen bijdragen aan aandacht, motivatie, actieve verwerking en betekenisvol leren. Niet als doel op zich, maar als middel om betere keuzes te maken.

Wat het congres bijzonder maakt, is de combinatie van internationale inzichten en lokale praktijkervaring. Experts, onderwijsprofessionals en pedagogisch medewerkers delen kennis, ervaringen en successen. Daardoor ontstaat een programma dat inspireert én uitnodigt om ideeën direct te vertalen naar de dagelijkse praktijk.

De volgende stap begint vandaag
Negen jaar Nationaal Onderwijs Congres Caribbean laat zien wat mogelijk is wanneer ambitie, samenwerking en betrokkenheid samenkomen. Wat begon als een idee, is uitgegroeid tot een beweging waarin professionals elkaar versterken, inspireren en uitdagen om steeds opnieuw het beste uit zichzelf én uit kinderen te halen. Want groei begint met nieuwsgierigheid. Ontwikkeling begint met kennis. En een sterke toekomst begint met een sterke fundering. Of je nu werkt in kinderopvang, po, vo of gespecialiseerd onderwijs: jij bouwt mee aan die fundering. **En dat doen we samen. Met kennis, passie, verbinding en vooral heel veel BrainPower.**

Groeien begint met nieuwsgierigheid

Caribbean Academy

Iedere dag maken onderwijs- en kinderopvangprofessionals het verschil in het leven van kinderen en jongeren. Met passie, betrokkenheid en vaak ook een flinke dosis creativiteit zetten zij zich in voor de toekomst van onze eilanden. Maar wie anderen helpt groeien, verdient ook zelf de ruimte om te blijven ontwikkelen.

Vanuit die gedachte is de Caribbean Academy ontstaan.

De Caribbean Academy is meer dan een online leerplatform. Het is een plek waar professionals elkaar ontmoeten, inspireren en versterken. Een plek waar leren toegankelijk wordt, waar nieuwe inzichten ontstaan en waar persoonlijke en professionele groei hand in hand gaan.

Of je nu werkzaam bent in de kinderopvang, voor de klas staat, leiding geeft aan een team of verantwoordelijk bent voor onderwijsontwikkeling, iedereen kent momenten waarop je op zoek bent naar nieuwe ideeën, praktische handvatten of gewoon een beetje inspiratie. Soms wil je je verdiepen in een specifiek onderwerp. Soms ben je nieuwsgierig naar hoe collega’s op een ander eiland bepaalde uitdagingen aanpakken. En soms wil je simpelweg blijven groeien in een vak waar ontwikkeling nooit stopt.

Precies daarvoor is de Caribbean Academy ontwikkeld.
Wat negen jaar geleden begon op Aruba, is uitgegroeid tot een Via het platform krijg je toegang tot een groeiend aanbod van online trainingen, webinars, masterclasses en leertrajecten die aansluiten bij de praktijk van het onderwijs en de kinderopvang in het Caribisch gebied. Je leert wanneer het jou uitkomt, op je eigen tempo en vanuit iedere plek waar je verbinding hebt met internet.

Maar misschien nog wel het mooiste aan de Caribbean Academy is de verbinding die ontstaat tussen professionals van verschillende eilanden. Want hoewel ieder eiland zijn eigen karakter, cultuur en uitdagingen kent, delen we dezelfde ambitie: kinderen en jongeren de beste kansen bieden om zich te ontwikkelen.

Wanneer professionals kennis delen, ervaringen uitwisselen en samen leren, ontstaat er iets bijzonders. Dan groeien niet alleen individuele medewerkers, maar groeien teams, organisaties en uiteindelijk hele gemeenschappen mee.

De Caribbean Academy wil daarom een inspirerende ontmoetingsplek zijn voor iedereen die gelooft in de kracht van ontwikkeling. Een plek waar je nieuwe ideeën ontdekt, experts ontmoet, jezelf uitdaagt en samen bouwt aan sterk onderwijs en kwalitatieve kinderopvang.

Tijdens het HNOCC 2027 nodigen we je van harte uit om kennis te maken met de Caribbean Academy en de vele mogelijkheden die het platform biedt. Laat je inspireren, ontdek nieuwe leertrajecten en ervaar hoe toegankelijk professionele ontwikkeling kan zijn.

Want investeren in jezelf is misschien wel de mooiste investering die je kunt doen.

Benieuwd geworden? Ontdek de Caribbean Academy via Caribbean Academy (https://caribbean.klasmastr.nl/) en sluit je aan bij een groeiende gemeenschap van professionals die samen bouwen aan de toekomst van het Caribisch onderwijs en kinderopvang.

Samen leren. Samen groeien. Samen het verschil maken.



Win een van de pakketten met Rolf puzzels en materialen!

Ik doe mee!

Begrijpen hoe leerlingen leren

door Iris van Vuuren, onderwijsadviseur

Waarom leert de ene leerling moeiteloos nieuwe kennis, terwijl een andere leerling ondanks veel inzet blijft worstelen? Het antwoord ligt vaak niet in motivatie of intelligentie, maar in de manier waarop het brein informatie verwerkt. Juist daarom staat tijdens het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean 2026 het thema Brainpower centraal. Hoe werkt het leerproces in de hersenen? En hoe kunnen we ons onderwijs zo inrichten dat leerlingen optimaal tot leren komen?

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat leren meer is dan het opnemen van informatie. Achter ieder leerproces schuilen cognitieve processen zoals aandacht, geheugen, automatiseren en toepassen. Het werkgeheugen speelt hierin een belangrijke rol, maar heeft een beperkte capaciteit. Wanneer leerlingen te veel nieuwe informatie tegelijk moeten verwerken, kan cognitieve overbelasting ontstaan. Effectief onderwijs helpt leerlingen om deze belasting beheersbaar te houden.

Van werkgeheugen tot rekenproblemen

De werking van het brein wordt extra zichtbaar bij leerlingen die moeite hebben met leren. Dat geldt bijvoorbeeld voor leerlingen met ernstige rekenproblemen of dyscalculie. Rekenen doet voortdurend een beroep op het werkgeheugen: leerlingen moeten informatie onthouden, tussenstappen uitvoeren en strategieën toepassen. Wanneer basisvaardigheden onvoldoende zijn geautomatiseerd, kost dit zoveel denkcapaciteit dat er weinig ruimte overblijft voor nieuwe leerstof.

Dit verklaart waarom sommige leerlingen hard werken, maar toch weinig vooruitgang lijken te boeken. Tafels worden niet geautomatiseerd, sommen blijven veel tijd kosten en nieuwe strategieën verdwijnen weer snel naar de achtergrond. Door inzicht te krijgen in hoe het geheugen werkt en welke rol automatisering speelt, kunnen we deze leerlingen beter begrijpen én beter ondersteunen.

Onderzoek laat bovendien zien dat nieuwe kennis beter wordt opgeslagen wanneer deze wordt gekoppeld aan bestaande kennis. Voorkennis vormt als het ware een kapstok waaraan nieuwe informatie kan worden opgehangen. Juist daarom zijn duidelijke instructie, structuur en een goede opbouw van de les zo belangrijk.

Van wetenschap naar de klas

Het goede nieuws is dat kleine aanpassingen in de dagelijkse onderwijspraktijk al een groot verschil kunnen maken. Wanneer we begrijpen hoe leerlingen leren, kunnen we onze instructie beter afstemmen op de behoeften van het brein. Dat helpt niet alleen leerlingen met leerproblemen, maar versterkt het leren van alle leerlingen.



Wat kun je als leerkracht doen?

1. Werk in kleine stappen
Voorkom overbelasting door nieuwe leerstof gedoseerd aan te bieden. Kleine stappen zorgen ervoor dat leerlingen informatie beter kunnen verwerken.

2. Activeer voorkennis
Nieuwe kennis wordt beter opgeslagen wanneer leerlingen eerst bestaande kennis oproepen. Voorkennis helpt om nieuwe informatie betekenis te geven.

3. Bouw ondersteuning geleidelijk af
Wat voor beginnende leerlingen noodzakelijk is, kan gevorderde leerlingen juist belemmeren. Stem begeleiding af op het niveau van de leerling.

4. Automatiseer basisvaardigheden doelgericht
Wanneer basisvaardigheden onvoldoende geautomatiseerd zijn, raakt het werkgeheugen sneller overbelast. Regelmatige oefening blijft daarom essentieel.

5. Bied structuur en duidelijke instructie
Leerlingen met leer- en rekenproblemen hebben baat bij expliciete uitleg, vaste stappen en veel begeleide inoefening.

6. Gebruik concrete voorbeelden
Door abstracte leerstof concreet en zichtbaar te maken, krijgen leerlingen meer inzicht en begrip van wat zij leren.



Download het boek

Download het boek
'Op de schouders van reuzen' en lees deel 1 'Onze hersenen en het leren'.

Download het boek

Download het boek
'Leer ze rekenen' en lees hoofdstuk 24 'Beste hulp voor zorgleerling'.

Wist je dat? Het werkgeheugen van een leerling maar een beperkte hoeveelheid nieuwe informatie tegelijk kan verwerken?

De wereld ontdekken, de toekomst van Bonaire bouwen

door Timoteo Silberie, Eilandsgedeputeerde openbaar lichaam Bonaire

Brainpower gaat voor mij over jongeren die hun talenten ontwikkelen, hun eigen weg vinden en met hun kennis bijdragen aan ons eiland. Dat begint bij toegankelijk onderwijs en de mensen die iedere dag voor onze kinderen klaarstaan.

Bonaire is een eiland in ontwikkeling. Onze samenleving groeit en we staan voor uitdagingen op het gebied van klimaat, bestaanszekerheid en het behoud van onze taal en cultuur. Dat vraagt om mensen die kunnen meedenken, verantwoordelijkheid nemen en oplossingen aandragen. Voor mij begint Brainpower daarom bij goed onderwijs vanaf jonge leeftijd. Onderwijs dat kinderen helpt hun mogelijkheden te ontdekken en hen bewust maakt van wat zij voor hun omgeving kunnen betekenen.

Natuurlijk willen we dat onze jongeren een goede opleiding volgen en een mooie toekomst opbouwen. Daarbij hoop ik dat zij zich ook afvragen: wat kan ik met mijn kennis en talent voor Bonaire betekenen? De toekomst van ons eiland hangt mede af van de betrokkenheid en denkkracht van de generatie die nu opgroeit.

De wereld ontdekken

Veel jongeren gaan naar het buitenland om verder te studeren. Daar doen zij kennis op, ontdekken zij andere perspectieven en ontwikkelen zij zichzelf. Terugkeren naar Bonaire is daarna niet altijd vanzelfsprekend. Voor mij begint die keuze bij verbondenheid: na mijn eigen studie wilde ik iets teruggeven aan mijn eiland.
Dat ik vandaag als gedeputeerde een bijdrage mag leveren, geeft daar verder invulling aan. Ik gun onze jongeren datzelfde gevoel van betrokkenheid. Leraren en decanen kunnen daarin een belangrijke rol spelen. Door samen met leerlingen te kijken naar hun interesses, studiekeuzes en de behoeften van het eiland, kunnen zij een verbinding leggen tussen persoonlijke ambities en de toekomst van Bonaire.

Daarbij moeten we onze jongeren opleiden tot wereldburgers. Wat elders gebeurt, heeft ook invloed op ons. Internationale ontwikkelingen kunnen bijvoorbeeld direct doorwerken in onze bestaanszekerheid. Wie wil bijdragen aan Bonaire, moet daarom ook begrijpen hoe de wereld om ons heen werkt.

Toegankelijk onderwijs voor ieder kind

Ieder kind moet de kans krijgen zijn of haar talenten te ontwikkelen. Of je nu op Bonaire geboren bent of hier met je ouders naartoe bent gekomen, en of je thuis veel of weinig mogelijkheden hebt: onderwijs moet toegankelijk zijn en blijven. Ouders die naar ons eiland migreren, zoeken vaak een betere toekomst voor zichzelf en hun kinderen. Ook die kinderen verdienen de ruimte om te leren en mee te doen.

We moeten het onderwijs bovendien voortdurend blijven ontwikkelen. We hebben op Bonaire prachtige scholen, maar de kwaliteit vraagt ook om blijvende aandacht voor de inhoud en voor de mensen die dagelijks met onze kinderen werken.
Leraren en pedagogisch professionals moeten kunnen groeien in kennis en kunde. Ook hebben zij goede omstandigheden nodig om hun werk met vertrouwen en plezier te doen. Wie zich goed voelt en zich kan ontwikkelen, kan meer betekenen voor kinderen. Ons personeel is daarom een van de kostbaarste onderdelen van onderwijs en kinderopvang.

Technologie bewust leren gebruiken
Technologie en AI bieden veel mogelijkheden. Ik vind het belangrijk dat kinderen daar al jong en spelenderwijs mee kennismaken. Zo leren zij begrijpen wat technologie kan en hoe zij die op een goede manier kunnen inzetten.

Daarbij gaat het om meer dan het gemakkelijk laten maken van een verslag of spreekbeurt. We moeten jongeren helpen om technologie te gebruiken bij het ontwikkelen van hun gedachten, het opdoen van kennis en het vinden van oplossingen.

Ook de sociale kant verdient aandacht. We zien hoe technologie wordt gebruikt om anderen te pesten of buiten te sluiten. In het onderwijs kunnen we kinderen laten ervaren hoe digitale middelen juist helpen om samen te werken, elkaar te ondersteunen en iets voor anderen te betekenen.

Voor Bonaire biedt technologie bovendien mogelijkheden om onze blik en onze economie te verbreden. Denk aan toegang tot internationale kennis, samenwerking op afstand en online werken vanuit het eiland. Als jongeren die mogelijkheden leren benutten, creëren zij nieuwe perspectieven voor zichzelf én voor Bonaire.

Inspiratie om zelf verder te bouwen

Ik hoop dat deelnemers aan HNOCC veel meenemen waarmee zij het verschil kunnen maken voor onze kinderen en jongeren. Mijn oproep is om de inspiratie van het congres te gebruiken als basis om zelf verder te bouwen. Kijk wat past bij jouw organisatie, jouw groep en ieder afzonderlijk kind. Juist die vertaling naar de eigen praktijk maakt nieuwe inzichten waardevol.

Als we elkaar over tien jaar opnieuw spreken, wil ik kunnen zien welke stappen onze jongeren hebben gezet. Daarvoor moeten we goed in beeld hebben waar we vandaag staan en welke invloed onze investeringen hebben op hun ontwikkeling. Wij kunnen pas van succes spreken als onze kinderen en jongeren vooruitgaan.

Ik hoop dat zij dan hun talenten benutten, nieuwe kennis naar Bonaire brengen en bijdragen aan hun gemeenschap. Vanuit de overtuiging: dit is ook mijn eiland, en ik wil meebouwen aan de toekomst. En als we trots terugkijken, hoop ik dat we tegelijkertijd zeggen: we willen verder.



Drie tips voor de praktijk

1. Verbind talent aan de omgeving. Bespreek met leerlingen hoe hun interesses en toekomstige opleiding kunnen bijdragen.

2. Investeer in de mensen voor de groep. Geef onderwijsprofessionals ruimte om te leren, kennis te delen en met plezier hun werk te doen.

3. Maak inspiratie concreet en volg de ontwikkeling. Vertaal een inzicht van HNOCC naar jouw praktijk en kijk wat het oplevert voor de kinderen.

Technologie als versterker van leren

door Roos van Goor,
onderwijsadviseur

Het brein als uitgangspunt

Technologie ontwikkelt zich razendsnel. Kunstmatige intelligentie, digitale leermiddelen en innovatieve toepassingen vinden steeds vaker hun weg naar de klas. Maar hoe zorgen we ervoor dat deze ontwikkelingen daadwerkelijk bijdragen aan beter onderwijs? Voor mij begint dat bij één belangrijke vraag: hoe leren mensen eigenlijk?

Brainpower gaat voor mij niet alleen over intelligentie of kennis. Het gaat over het vermogen van mensen om te leren, nieuwe inzichten op te doen en op basis daarvan hun kennis, vaardigheden en soms zelfs hun mening bij te stellen. Wanneer we begrijpen hoe het brein informatie verwerkt, opslaat en toepast, kunnen we onderwijs ontwerpen dat beter aansluit bij de manier waarop kinderen leren. Goed onderwijs draait daarom niet alleen om wát we leren, maar vooral om hóe we leren.

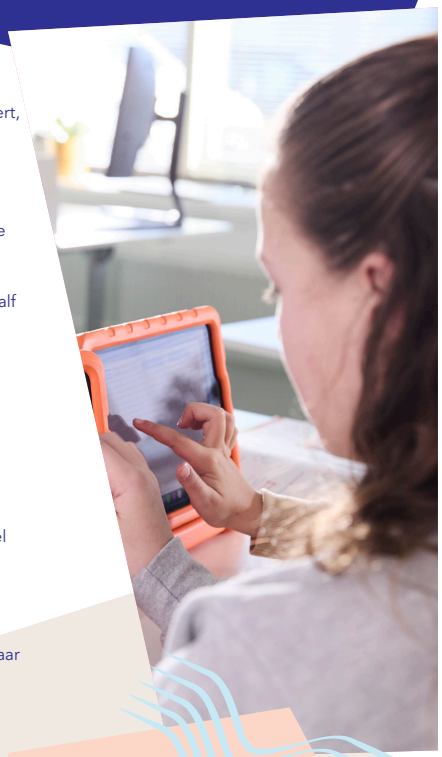
AI en digitale didactiek in de praktijk

Deze visie vormt de basis van mijn workshops tijdens het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean 2026. In de workshop Het brein achter AI onderzoeken we hoe kunstmatige intelligentie werkt, welke mogelijkheden het biedt voor het onderwijs en welke uitdagingen daarbij horen.

Door te begrijpen hoe AI functioneert, ontstaat meer vertrouwen om deze technologie bewust, kritisch en verantwoord in te zetten.

In de workshop Het brein en digitale didactiek staat de vraag centraal hoe technologie kan bijdragen aan leren. Daarbij kijken we naar de twaalf bouwstenen van digitale didactiek en leggen we de verbinding met de manier waarop het brein leert. Technologie verandert immers niet hoe mensen leren, maar kan het leerproces wel versterken wanneer deze doelgericht wordt ingezet.

De rode draad in beide workshops is duidelijk: technologie is geen doel op zich. Het is een hulpmiddel dat leren effectiever, betekenisvoller en toegankelijker kan maken. De uitdaging ligt niet in het gebruiken van zoveel mogelijk technologie, maar in het maken van bewuste keuzes die daadwerkelijk bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen.



Tip: Technologie kan het leerproces versterken, maar niet veranderen hoe het brein leert.

Van innovatie naar impact

Onderwijsprofessionals spelen hierin een belangrijke rol. Door nieuwsgierig te blijven, kritisch te onderzoeken wat werkt en technologie te verbinden aan pedagogische en didactische doelen, kunnen we ervoor zorgen dat innovatie ook daadwerkelijk leidt tot beter leren.

De kracht van Brainpower zit niet alleen in nieuwe technologieën, maar vooral in het vermogen om deze ontwikkelingen te begrijpen, erover in gesprek te gaan en ze bewust toe te passen. Wanneer we het brein centraal blijven stellen, ontstaat onderwijs waarin technologie niet de hoofdrol speelt, maar wel een waardevolle bijdrage levert aan het leerproces van iedere leerling.

Wat kun je morgen al doen?

1. Ga zelf in gesprek met AI

Open een AI-tool en ontdek wat deze wel en niet kan. Door zelf te experimenteren, ontwikkel je een realistischer beeld van de mogelijkheden en beperkingen.

2. Stel altijd de vraag: voegt dit iets toe aan het leren?

Gebruik technologie niet omdat het nieuw of interessant is, maar omdat het bijdraagt aan het leerdoel van je leerlingen.

3. Maak technologie bespreekbaar

Koppel actuele ontwikkelingen en nieuwsberichten aan je lesstof en ga hierover in gesprek met leerlingen. Zo ontwikkel je niet alleen digitale vaardigheden, maar ook kritisch denkvermogen.

Meer weten?
Wil je je verder verdiepen in de mogelijkheden van AI binnen het onderwijs? Volg dan de e-learning AI over de werking, de kansen en risico's binnen het onderwijs en praktische toepassingen voor de dagelijkse onderwijspraktijk.



Wist je dat? Effectief leren blijft afhankelijk van aandacht, voorkennis, oefening en betekenisvolle interactie.

Volg de e-learning AI

Brainpower begint met spelen

door Helena Mulder, onderwijsadviseur

Wanneer we denken aan breinkracht in het onderwijs, denken we vaak aan kennis, vaardigheden en prestaties. Bij jonge kinderen begint Brainpower echter op een andere plek: in spel, interactie en betekenisvolle ervaringen. Juist daar worden de fundamenten gelegd voor taalontwikkeling, denken, sociaal-emotionele groei en leren.

Vanuit de kennis over breinontwikkeling weten we dat jonge kinderen het meest leren wanneer taal, spel, beweging, sociale interactie en betekenisvolle ervaringen samenkomen. Juist daarom is de vertelspeltafel met regisserend spel zo'n krachtige middel.

Het jonge kinderbrein leert niet door stil te zitten en informatie op te nemen, maar door actief te ontdekken, te ervaren en te spelen. Verhalen spelen daarin een belangrijke rol. Verhalen helpen kinderen om woorden te begrijpen, verbanden te leggen, situaties te voorspellen en zich te verplaatsen in de gedachten en gevoelens van anderen. Wanneer kinderen een verhaal niet alleen horen, maar ook kunnen naspelen en zelf beleven, wordt leren nog krachtiger.

Een vertelspeltafel sluit hier naadloos op aan. Op een vertelspeltafel wordt een verhaal of prentenboek driedimensionaal zichtbaar gemaakt met materialen, figuren en decors. Kinderen spelen het verhaal na met de materialen, voegen eigen ideeën toe en gaan met elkaar in gesprek. Hierdoor worden taal, spel en denken op een natuurlijke manier met elkaar verbonden. Deze vorm van spel draagt bij aan woordenschatontwikkeling, begrijpend luisteren, verhaalbegrip, sociale vaardigheden en perspectief nemen.

Tijdens mijn workshop op het Nationaal Onderwijscongres Caribbean ontdekken deelnemers hoe een vertelspeltafel kan bijdragen aan krachtige breinontwikkeling bij jonge kinderen. We verkennen praktische voorbeelden, bespreken de rol van de leerkracht en kijken hoe deze werkvorm kan worden ingezet binnen thematisch onderwijs. Daarbij besteden we aandacht aan manieren om de vertelspeltafel betekenisvol te verbinden aan de leefwereld van kinderen.



Praktische tips & tricks

1. Kies een verhaal of boek dat kinderen raakt
Gebruik boeken die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen. Herkenbare situaties, duidelijke personages en aansprekende illustraties zorgen voor betrokkenheid en spel.

2. Bouw samen met kinderen de vertelspeltafel op
Laat kinderen meedenken over materialen, personages en decors. Hierdoor ontstaat eigenaarschap en wordt het verhaal dieper verwerkt.

3. Stel denkvragen tijdens het spel
Vraag bijvoorbeeld: 'Wat denkt dit personage nu?' of 'Waarom doet hij dat?' Zo stimuleer je taalontwikkeling,

Verdiep je verder

Wil je na de workshop direct aan de slag met de vertelspeltafel in jouw groep? Dan biedt de e-learning 'De Vertelspeltafel' extra verdieping. In deze e-learning leer je stap voor stap hoe je een rijke vertelspeltafel inricht, hoe je de taalontwikkeling stimuleert door interactief voor te lezen en weet je hoe je het empathisch vermogen van kinderen kunt verhogen door te kijken, luisteren, samen spelen en praten.

Want als we kinderen de ruimte geven om verhalen te beleven, te verbeelden en samen uit te spelen, bouwen we niet alleen aan taalvaardigheid, maar ook aan hun Brainpower voor de toekomst.

Volg de e-learning de Vertelspelafel

Brainpower begint bij het zien van ieder kind

Hoe het RKCS op Curaçao denkkracht, technologie en menselijk talent verbindt aan het onderwijs van morgen

door Angelo Tyrol & Royla Paula Pierre, RKCS

Hoe bereiden we kinderen voor op een toekomst die we nog niet volledig kunnen voorspellen? Voor het RKCS op Curaçao begint het antwoord bij Brainpower, het thema van HNOCC dit jaar. Daaronder verstaat de organisatie veel meer dan kennis en intelligentie. Het gaat om de ontwikkeling van de hele mens: denken, voelen, ontdekken en handelen. Technologie helpt daarbij, maar de kracht van onderwijs ligt uiteindelijk bij mensen.

Die overtuiging is verweven met de katholieke identiteit van het RKCS. Ieder kind is uniek en heeft recht op liefde, zorg en kwalitatief onderwijs. Het ontwikkelen van denkkracht vraagt daarom ook om aandacht voor het hart, voor karaktervorming en voor de manier waarop kinderen zich tot anderen en hun omgeving verhouden. Brainpower krijgt pas betekenis wanneer kennis en vaardigheden samengaan met vertrouwen, verantwoordelijkheid en ruimte om te groeien.

Technologie die de leraar versterkt
Het RKCS werkt aan een grootschalige digitale transitie om de denkkracht van leerlingen en onderwijsprofessionals beter te ondersteunen. Digitale middelen bieden mogelijkheden om leerresultaten te volgen en sneller te herkennen waar een leerling vastloopt of juist meer uitdaging nodig heeft. Daardoor kunnen leraren hun begeleiding gerichter afstemmen op de ontwikkeling van ieder kind.

Daarbij blijft de professionele blik van de leraar onmisbaar. Gegevens krijgen betekenis door iemand die de leerling kent, de juiste vragen stelt en begrijpt wat er achter een resultaat schuilgaat. Technologie ondersteunt die afweging en maakt ruimte voor passende begeleiding.

Ook binnen de eigen organisatie werkt het RKCS aan versterking. Een reorganisatietraject moet rollen, verantwoordelijkheden en aansturing verduidelijken. Door de bestuurlijke denkkracht beter te bundelen, wil de organisatie scholen en medewerkers beter faciliteren. Zo moet een sterkere interne organisatie bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs.
Talent laat zich op veel manieren zien
Wie het potentieel van de Curaçaose jeugd wil benutten, moet verder kijken dan cijfers voor taal en rekenen. Ook sport, kunst, techniek, ondernemerschap, leiderschap en sociale vaardigheden verdienen een herkenbare plek in het onderwijs.

Sportieve prestaties kunnen daarbij inspireren. De successen van het nationale voetbalelftal bieden bijvoorbeeld aanknopingspunten om in de klas te praten over doorzettingsvermogen, teamwork en discipline. Daarmee wordt zichtbaar dat talentontwikkeling inspanning vraagt én dat mensen elkaar nodig hebben om verder te komen.
De opdracht voor scholen is om uiteenlopende talenten vroeg te herkennen en kinderen kansen te bieden om die te ontwikkelen. Soms vraagt dat om extra ondersteuning, soms om verdieping of een praktische uitdaging. Steeds begint het bij aandacht: wat kan dit kind, wat motiveert het en wat heeft het nodig om een volgende stap te zetten?



"Technologie helpt, maar de kracht van onderwijs ligt uiteindelijk bij mensen. Brainpower krijgt pas betekenis wanneer kennis en vaardigheden samengaan met vertrouwen, verantwoordelijkheid en ruimte om te groeien."

Gelijke kansen vragen om hoge verwachtingen
Een veilige en inclusieve schoolcultuur vormt daarvoor de basis. Kinderen moeten zich welkom, gezien en aanvaard voelen. Wie vertrouwen ervaart, durft vragen te stellen, fouten te maken en nieuwe mogelijkheden te ontdekken.

Het RKCS verbindt die veiligheid aan een cultuur van hoge verwachtingen. De achtergrond of startsituatie van een leerling mag de ambities voor diens ontwikkeling niet begrenzen. Juist kinderen in kwetsbare omstandigheden hebben baat bij onderwijsprofessionals die mogelijkheden blijven zien en passende ondersteuning organiseren.

Gelijke kansen betekenen daarom dat ieder kind krijgt wat het nodig heeft om tot bloei te komen. Dat vraagt om betrokken leraren, oog voor verschillen en de overtuiging dat ieder kind zich kan ontwikkelen.

Digitaal vaardig én digitaal wijs
Technologie en AI kunnen die ontwikkeling verder ondersteunen. Digitale toepassingen bieden mogelijkheden voor gerichte feedback, extra oefening en verdieping. Praktijkgerichte projecten met STEAM en robotica laten leerlingen bovendien ervaren hoe zij kennis creatief kunnen toepassen.

Tegelijk vraagt de digitale wereld om kritisch beoordelingsvermogen. Leerlingen moeten leren bronnen te beoordelen, informatie te wegen en bewust te kiezen wanneer zij technologie gebruiken. Ook ethiek, veiligheid en verantwoordelijkheid horen daarbij.

Het doel is een generatie die digitaal vaardig én digitaal wijs is. Jongeren die begrijpen wat technologie kan, de beperkingen herkennen en zelfstandig blijven nadenken. De relatie tussen leerling en leraar blijft daarbij centraal staan.

Digitaal vaardig én digitaal wijs
Als we elkaar in 2036 opnieuw spreken, moet de opbrengst van Brainpower zichtbaar zijn in jongeren die zelfstandig denken, problemen oplossen, creatief handelen en nieuwe kennis kunnen verwerven. Jongeren die hun eigen toekomst kunnen vormgeven en hun talenten ook inzetten voor Curaçao en de bredere Caribische gemeenschap.

Daarvoor moeten onderwijs, talentontwikkeling en maatschappelijke kansen sterker met elkaar verbonden raken. Kennis en ondernemerschap kunnen bijdragen aan oplossingen voor de eigen samenleving. Zo krijgt de ontwikkeling van ieder kind ook een gezamenlijke betekenis.

De boodschap die het RKCS deelnemers aan HNOCC wil meegeven, is helder: bereid je voor op de toekomst en investeer vooral in de mensen die haar mogelijk maken. Hun ontwikkeling, betrokkenheid en denkkracht bepalen wat vernieuwing uiteindelijk oplevert.

Of Brainpower werkelijk is benut, laat zich dan samenvatten in één vraag: zijn onze jongeren beter in staat hun eigen toekomst vorm te geven én bij te dragen aan die van hun gemeenschap?

Dat is de opdracht voor het onderwijs: kinderen zo sterk, nieuwsgierig, veerkrachtig en vaardig maken dat zij de toekomst zelf mede kunnen vormgeven.

Piramide op Bonaire: elk kind verdient een stevige basis

Een kind dat vol aandacht een toren bouwt. Twee kinderen die samen ontdekken hoe je water van het ene bakje in het andere krijgt. Een pedagogisch professional die meespeelt, een nieuw woord toevoegt of precies op het goede moment een vraag stelt. Juist tijdens dat spel en specifiek aanbod vindt ontwikkeling plaats. Kinderen spelen, proberen, praten, bewegen, verwonderen zich en hebben plezier.

Bij Stichting Professionele Kinderopvang Bonaire (SPKB) is een belangrijke stap gezet in de verdere versterking van de kwaliteit van de kinderopvang. Samen met het Voor- en Vroegschoolse Educatieve (VVE) programma Piramide werken pedagogisch professionals aan een rijke speelleeromgeving waarin ieder kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen. De implementatie van deze aanpak wordt begeleid door Piramidespecialisten Gerreke Oordt en Brenda van Rijn van de Rolf groep, die in 2026 zijn gestart met een intensief professionaliseringstraject op Bonaire. Piramide is een erkend VVE programma dat kinderen ondersteunt op alle ontwikkelingsgebieden, zoals taal, denken, motorisch en sociaal-emotioneel. Het programma biedt een doorgaande ontwikkeling voor baby's, dreumesen, peuters in de kinderopvang en kleuters in het basisonderwijs en helpt professionals om doelgericht aan te sluiten bij de ontwikkelbehoeften van ieder kind.

De opleiding bestaat uit vijf modules, waaronder Spel, Ontwikkelingsgebieden en Beredeneerd aanbod. Theorie en praktijk zijn volledig verweven, zodat je direct kunt toepassen wat je leert – in je klas én binnen het team.

Want jonge kinderen leren niet alleen wanneer een activiteit begint. Ze leren de hele dag. Een plas water kan aanleiding zijn om te springen én te praten over diep en ondiep. Een doos kan ineens een boot worden. En bij het samen bouwen van een hoge toren ontdekken kinderen niet alleen iets over hoog en laag, maar ook over overleggen, wachten, proberen en opnieuw beginnen.



De pedagogisch professional speelt daarin een belangrijke rol. Soms door mee te spelen, soms door iets voor te doen en soms juist door even af te wachten en goed te kijken. Binnen het scholingstraject van SPKB oefenen professionals om zulke kansen te herkennen en bewust te benutten. Theorie, praktijkopdrachten, coaching op de werkvloer en samen reflecteren wisselen elkaar af. Wat tijdens bijeenkomsten wordt besproken, krijgt zo direct een plek in de praktijk.

Gerreke en Brenda zien daarbij steeds hetzelfde uitgangspunt terug: duurzame kwaliteit begint bij professionals die nieuwsgierig blijven naar kinderen én naar hun eigen handelen. Wat zie ik dit kind doen? Waar is het nieuwsgierig naar? Wanneer help ik? Wanneer geef ik ruimte? En wat kan ik toevoegen waardoor het spel nét een stapje verder komt?

Professionals verdiepen zich in de ontwikkeling van jonge kinderen, observeren, richten uitdagende speelleeromgevingen in en leren groepsexploraties bewust in te zetten met Piramide.

Zo ontstaat een omgeving waarin kinderen zelf op onderzoek uit kunnen gaan en volwassenen hun spel en ontwikkeling verrijken.

Ook voor de toekomst bouwt SPKB aan een stevige basis. Gerreke en Brenda leiden de leidinggevenden op tot gecertificeerd professioneel pedagogisch coaches. Zij leren hoe ze hun collega's tijdens én na het traject kunnen begeleiden, inspireren en ondersteunen. Zo blijft de kennis niet alleen binnen de organisatie, maar groeit deze verder in de dagelijkse praktijk.

Met de start van dit traject zetten de professionals van SPKB, Gerreke en Brenda samen een belangrijke stap richting toekomstbestendige kinderopvang op Bonaire. Een ontwikkeling die niet alleen merkbaar zal zijn voor de professionals, maar vooral voor de kinderen die iedere dag profiteren van een uitdagende, veilige en stimulerende omgeving waarin zij kunnen groeien en ontdekken.

Win het boek Pippa en Bonno op pad!

Ik doe mee!

De ambitie reikt daarbij verder dan SPKB alleen. Gerreke en Brenda hopen dat ook andere kinderopvangorganisaties en basisscholen op Bonaire in de toekomst aansluiten bij Piramide. Zo kan er een steeds breder netwerk ontstaan van professionals die vanuit dezelfde visie werken aan de ontwikkeling van jonge kinderen. En misschien wel het mooiste: kinderen ervaren dan een herkenbare doorgaande lijn wanneer zij vanuit de kinderopvang doorstromen naar de basisschool.

Meer informatie? Mail naar jeroen.rougoor@derolfgroep.nl







De kracht van begrijpen: van meertaligheid tot verandering

door Marjan Klein – onderwijsadviseur

Voor mij gaat Brainpower niet over slimmer werken of meer presteren. Brainpower begint met begrijpen hoe mensen leren, denken en veranderen. Hoe beter we begrijpen wat er in het brein gebeurt, hoe beter we kunnen aansluiten bij wat leerlingen én professionals nodig hebben om zich te ontwikkelen.

In het onderwijs zijn we vaak geneigd om direct naar oplossingen te zoeken. We zien gedrag, weerstand of fouten en willen deze zo snel mogelijk veranderen. Maar duurzame ontwikkeling begint juist met nieuwsgierigheid. Wat gebeurt er eigenlijk in het brein? Waarom reageert een leerling op een bepaalde manier? Waarom kost verandering zoveel energie? En wat betekent dat voor ons handelen als onderwijsprofessional?

Die visie vormt de basis van beide workshops die ik tijdens het Nationaal Onderwijscongres Caribbean verzorg.

Talen door elkaar? Juist logisch! en Breinproof veranderen lijken op het eerste gezicht twee verschillende onderwerpen, maar delen dezelfde kern: begrijpen hoe het brein werkt. Of het nu gaat om leerlingen die schakelen tussen meerdere talen of professionals die te maken krijgen met verandering, gedrag wordt sterk beïnvloed door onderliggende breinprocessen. In deze interactieve sessies ontdek je hoe meertaligheid een kracht kan zijn die taalontwikkeling verrijkt, waarom talen soms door elkaar lopen en hoe je deze kennis kunt benutten in de praktijk. Tegelijkertijd krijg je inzicht in wat er tijdens veranderprocessen in het brein gebeurt, waarom onzekerheid of weerstand ontstaat en hoe je duurzame ontwikkeling kunt begeleiden met meer focus, veiligheid en beweging. Door beter te begrijpen wat mensen nodig hebben, ontstaat ruimte voor krachtigere keuzes en effectievere begeleiding in de onderwijspraktijk.

Drie praktische tips

1. Begin met nieuwsgierigheid.
Vraag je bij opvallend gedrag eerst af wat eronder ligt, voordat je conclusies trekt of direct naar oplossingen zoekt.

2. Sluit aan bij wat er al is.
Of het nu gaat om de talen die leerlingen spreken of de ervaring en routines van professionals: duurzame ontwikkeling begint bij aansluiten, niet bij vervangen.

3. Kies voor focus boven méér.
Zowel leerlingen als professionals leren beter wanneer er ruimte is om nieuwe informatie te verwerken. Minder tegelijk levert vaak meer op.

Verdieping

Wil je je verder verdiepen in het meertalige brein? Dan kun je aansluitend gebruikmaken van de e-learning meertaligheid. Voor de workshop Breinproof veranderen komt er binnenkort een verdiepende e-learning beschikbaar. Tijdens het congres delen we hierover graag meer informatie.

Win een e-learning naar keuze

Ik doe mee!

Kijk door de ogen van het jonge brein

door Silke Degen – onderwijsadviseur

De basis voor leren, denken en ontwikkelen wordt al gelegd in de eerste levensjaren. Juist in de peuter- en kleuterleeftijd groeit het brein razendsnel en ontwikkelen jonge kinderen belangrijke vaardigheden die de basis vormen voor het latere leren. Maar leren ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om onderwijs dat aansluit bij de manier waarop het jonge brein informatie verwerkt, betekenis geeft en opslaat. Daar ligt de kracht van Brainpower.

Brainpower gaat in het jonge kindonderwijs niet alleen over wat kinderen weten, maar vooral over hoe zij leren. Om tot leren te komen, moeten jonge kinderen hun aandacht kunnen richten, impulsen beheersen, informatie vasthouden, schakelen tussen ideeën en nieuwe ervaringen betekenis geven. Executieve vaardigheden en het geheugen vormen daarin een belangrijke basis.

Tijdens mijn workshops onderzoeken we wat er in het brein van jonge kinderen gebeurt wanneer zij leren en hoe je deze kennis vertaalt naar de onderwijspraktijk. Tijdens de workshop Executieve vaardigheden bij het jonge kind ontdekken we hoe vaardigheden als werkgeheugen, reactie-inhibitie en cognitieve flexibiliteit zichtbaar worden in het dagelijks handelen van kleuters. In de workshop Het geheugen van de kleuter verkennen we hoe informatie via de zintuigen wordt verwerkt en opgeslagen.

Kinderen onthouden vaak meer van wat zij actief beleven dan van wat zij alleen horen. Spel is daarom een krachtige manier waarop het jonge brein kennis en ervaringen duurzaam opslaat.

Drie praktische tips

1. Laat kinderen leren met hun hele lichaam.
Hoe meer zintuigen worden aangesproken, hoe sterker de kans dat nieuwe informatie wordt verwerkt en onthouden.

2. Geef nieuwe kennis betekenis.
Verbind leerdoelen aan spel, thema's, verhalen en ervaringen die aansluiten bij de belevingswereld van kinderen.

3. Train niet alleen kennis, maar ook executieve vaardigheden.
Executieve vaardigheden ontwikkelen zich door ze dagelijks te gebruiken. Denk aan activiteiten waarbij kinderen moeten wachten, plannen, onthouden, samenwerken of flexibel omgaan met veranderingen.

Verdieping

Tijdens beide workshops vertalen we de theorie naar herkenbare praktijksituaties. Je krijgt direct toepasbare handvatten om rijke leerervaringen te ontwerpen die aansluiten bij de ontwikkeling van het jonge brein. Wil je je verder verdiepen? Dan sluit de e-learning Breinontwikkeling van het jonge kind hier naadloos op aan.



Emotionele intelligentie als fundament voor leren, groeien en verbinden

door Wilga Zibel – Ontwikkelaar, docent/trainer & auteur van Colors of the heart



Wanneer we spreken over BrainPower, denken we vaak aan intelligentie, kennis en cognitieve ontwikkeling. Maar echte ontwikkelkracht ontstaat wanneer hoofd én hart samenwerken.

In een wereld die voortdurend verandert, hebben kinderen meer nodig dan goede schoolresultaten. Ze hebben het vermogen nodig om zichzelf te begrijpen, verbinding te maken met anderen, om te gaan met uitdagingen en keuzes te maken die passen bij wie zij werkelijk zijn. Daarin speelt emotionele intelligentie een onmisbare rol.

Emotionele intelligentie is het vermogen om emoties te herkennen, te begrijpen én er op een gezonde manier mee om te gaan. Kinderen leren dat emoties er mogen zijn, dat ze iets vertellen over wat zij nodig hebben en dat zij invloed hebben op hoe ze ermee omgaan.

Wanneer een kind woorden krijgt voor gevoelens en ontdekt hoe het zichzelf kan reguleren, ontstaat rust. Vanuit die rust krijgt het brein ruimte om nieuwsgierig te zijn, nieuwe kennis op te nemen en tot leren te komen.

Weten wie je bent
Emotionele intelligentie gaat voor mij nog een stap verder. Het gaat niet alleen over begrijpen wat je voelt, maar ook over ontdekken wie je bent.

Wie ben ik? Wat maakt mij uniek? Waar word ik blij van?

Wanneer kinderen hun eigen waarde leren kennen, ontstaat ruimte om zichzelf te zijn. Er hoeft minder aangepast te worden om erbij te horen. Vanuit vertrouwen kunnen zij keuzes maken die passen bij wie ze werkelijk zijn.

Een kind dat zichzelf kent en leert omgaan met emoties, ontwikkelt meer zelfvertrouwen, veerkracht en plezier in leren. Het leert niet alleen begrijpen wat het voelt, maar ook wat het nodig heeft en hoe het zichzelf kan ondersteunen wanneer emoties lastig of intens zijn.

Dat vormt een stevig fundament voor leren én voor het leven.

Gedrag begrijpen, verbinding versterken
In de klas zien we iedere dag gedrag. Een kind dat boos reageert, zich terugtrekt of zegt: “Ik kan het toch niet.” Vaak kijken we naar wat zichtbaar is, terwijl gedrag juist een boodschap bevat.

Achter gedrag zit een gevoel. Achter een gevoel zit een behoefte.

Wanneer we verder kijken dan gedrag, verandert de vraag van: “Hoe krijgen we dit gedrag weg?” naar: “Wat vertelt dit kind mij?”

Kinderen groeien niet alleen door wat wij hen leren, maar vooral door hoe veilig, gezien en gewaardeerd zij zich voelen. Een kind dat ervaart: Ik ben veilig. Ik hoor erbij. Ik ben waardevol, hoeft minder te strijden voor erkenning.

Sociale veiligheid begint daarom bij eigenwaarde. Wanneer kinderen zichzelf leren kennen, emoties leren begrijpen en ontdekken dat zij ertoe doen, groeit hun vermogen om anderen te zien en te respecteren. Vanuit die basis ontstaan empathie, verbinding en respect. Dit zijn belangrijke bouwstenen om pestgedrag te voorkomen.

Drie tips die je morgen al kunt toepassen
1. Kijk achter gedrag.
Vraag bij uitdagend gedrag niet alleen: “Hoe stop ik dit?”, maar vooral: “Wat probeert dit kind mij te vertellen?”

2. Geef emoties woorden.
Help kinderen gevoelens te herkennen en benoemen en te ontdekken wat zij nodig hebben.

3. Investeer in verbinding.
Een oprechte blik, een luisterend oor of een moment van echte aandacht maakt verschil. Kinderen onthouden niet alleen wat je hen leert, maar vooral hoe zij zich bij jou voelen.

Win een Kleurenpauw - Colours of the Hearts

Ik doe mee!

Verder kijken dan gedrag: bouwen aan begrip, ontwikkeling en burgerschap

door Marieke Visser, onderwijsadviseur

In vrijwel iedere klas zitten kinderen die wiebelen, snel afgeleid zijn, boos reageren of zich juist terugtrekken. Vaak focussen we op het zichtbare gedrag, terwijl daarachter een belangrijke boodschap schuilgaat. Inzichten over het kinderbrein, bewegen, prikkelverwerking en ADHD laten zien hoe nauw gedrag, emoties en leren met elkaar verbonden zijn. Wanneer we gedrag niet zien als een probleem dat opgelost moet worden, maar als een signaal dat begrepen wil worden, ontstaat ruimte voor een andere benadering. Niet de vraag “Hoe stop ik dit gedrag?” staat centraal, maar “Wat heeft dit kind nodig om tot leren en ontwikkeling te komen?”

Tegelijkertijd staan scholen voor de uitdaging om leerlingen niet alleen cognitief te laten groeien, maar hen ook voor te bereiden op hun rol in de samenleving. Burgerschapsonderwijs speelt hierin een belangrijke rol. Toch zoeken veel scholen naar manieren om burgerschap meer samenhang en betekenis te geven. Hoe zorg je ervoor dat het verder gaat dan losse activiteiten of projecten? En hoe maak je zichtbaar wat leerlingen leren?

De sleutel ligt vaak in de dagelijkse praktijk. Burgerschap gaat niet alleen over kennis van de democratische samenleving, maar ook over samenwerken, omgaan met verschillen, verantwoordelijkheid nemen en respectvol deelnemen aan een groep.

Juist in de klas, op het schoolplein en in de manier waarop een school omgaat met gedrag, worden deze vaardigheden zichtbaar en geoefend.

Gedrag en burgerschap lijken op het eerste gezicht verschillende thema’s, maar zijn sterk met elkaar verbonden. Wanneer kinderen zich veilig voelen, zichzelf kunnen reguleren en zich gezien weten, ontstaat ruimte om te leren, samen te werken en verantwoordelijkheid te nemen. Een sterke schoolcultuur, waarin aandacht is voor zowel welbevinden als verbondenheid, vormt daarmee een belangrijke basis voor de ontwikkeling van iedere leerling.

Van inzicht naar impact

Gedrag en burgerschap lijken verschillende thema’s, maar versterken elkaar in de dagelijkse praktijk. Kinderen die zich veilig voelen en gezien worden, zijn beter in staat om te leren, samen te werken en verantwoordelijkheid te nemen. Door aandacht te hebben voor wat kinderen nodig hebben én doelgericht te werken aan burgerschap, ontstaat een sterke basis voor ontwikkeling. Zo groeit niet alleen de leerling, maar ook de toekomstige burger.

Praktische tips voor de klas

1. Kijk achter het gedrag
Vraag jezelf niet alleen af wat een leerling doet, maar vooral waarom. Door nieuwsgierig te zijn naar de behoefte achter het gedrag, ontstaat meer begrip en vaak een effectievere aanpak.

2. Maak burgerschap zichtbaar in alledaagse situaties.
Gebruik momenten in de klas, op het schoolplein of tijdens groepswerk om gesprekken te voeren over respect, verantwoordelijkheid en samenwerken. Burgerschap leeft juist in de praktijk.

3. Creëer voorspelbaarheid en veiligheid
Kinderen leren en ontwikkelen zich beter wanneer zij weten wat er van hen verwacht wordt. Duidelijke routines, heldere afspraken en een positieve relatie met de leerkracht ondersteunen zowel gedrag als betrokkenheid.

Van Brainpower naar Talentkracht

Tijdens het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean 2025 wist Luk Dewulf een blijvende indruk achter te laten. Met zijn inspirerende keynotes over talentontwikkeling, veerkracht en welzijn liet hij zien dat ieder kind beschikt over unieke talenten die gezien, benoemd en ontwikkeld mogen worden. Zijn boodschap sloot naadloos aan bij een vraagstuk dat op alle Caribische eilanden leeft: hoe zorgen we ervoor dat kinderen niet alleen leren voor de toekomst, maar ook leren ontdekken wie ze zijn en waar hun kracht ligt? jezelf. Even uit de school, in een professionele setting. Dat is pure waardering."

De impact van zijn bijdrage aan het congres reikte verder dan de congreszaal. Onderwijs- en kinderopvangprofessionals raakten geïnspireerd om talentgericht werken een prominentere plek te geven binnen hun dagelijkse praktijk. Die groeiende belangstelling heeft inmiddels geleid tot een nieuw initiatief voor de regio: de opleiding Kindertalentenfluisteraar Caribbean.

Wat een Kindertalentenfluisteraar bijzonder maakt, is de manier waarop naar kinderen wordt gekeken. Talent wordt niet gedefinieerd als iets waar een kind uitzonderlijk goed in is, maar als iets wat energie geeft, voldoening schenkt en zorgt voor betrokkenheid en motivatie. Wanneer kinderen hun talenten leren herkennen en benoemen, versterkt dat hun zelfbeeld, weerbaarheid en zelfvertrouwen. Juist deze elementen vormen een belangrijke basis voor duurzame ontwikkeling en welzijn.

De opleiding bestaat uit twee onderdelen. In het eerste deel begeleidt Luk Dewulf deelnemers bij het ontdekken van hun eigen talenten en leren zij hoe zij talentgesprekken met kinderen kunnen voeren. Vervolgens verdiept Els Pronk deze aanpak door deelnemers te laten ervaren hoe talentgericht werken kan bijdragen aan meer zelfvertrouwen, een positieve mindset en een beter begrip van het gedrag van kinderen.

De opleiding is toegankelijk voor iedereen die met kinderen werkt of hen begeleidt: leerkrachten, pedagogisch medewerkers, coaches, ouders en andere professionals.

Na afronding ontvangen deelnemers een certificaat dat hun deskundigheid bevestigt om talentgedreven naar kinderen te kijken en met deze aanpak aan de slag te gaan.

Maar de ambitie gaat verder dan professionalisering alleen. Achter de opleiding schuilt een gezamenlijke droom: dat ieder kind de kans krijgt om zijn of haar talenten te ontdekken. Daarom worden deelnemers gestimuleerd om actief bij te dragen aan laagdrempelige activiteiten waarbij kinderen hun talenten kunnen verkennen. Zo groeit stap voor stap een netwerk van professionals die zich inzetten voor een positieve ontwikkeling van kinderen op alle Caribische eilanden.

Binnen het thema Brainpower krijgt deze beweging extra betekenis. Want echte brainpower gaat niet uitsluitend over kennis en cognitieve prestaties. Het gaat ook over veerkracht, motivatie, zelfinzicht en het vermogen om talenten in te zetten voor persoonlijke groei. Kinderen die weten waar hun kracht ligt, staan sterker in hun ontwikkeling en zijn beter voorbereid op de uitdagingen van morgen.

Wat begon als een inspirerende keynote tijdens HNOCC 2025 groeit daarmee uit tot een beweging die de potentie heeft om een blijvende impact te hebben op onderwijs en kinderopvang in de Caribbean. Een beweging die laat zien dat talent geen luxe is, maar een basisvoorwaarde voor groei. En misschien wel de krachtigste vorm van brainpower die er bestaat.



Luk Dewulf & Els Spronk
Docenten van de Kindertalentenfluisteraar opleiding

Volg de e-learning Kiezen voor Talent

Scholing die jouw school verder brengt

Goed onderwijs begint bij mensen die elke dag willen blijven leren. Daarom is er de nieuwe Scholingsgids Caribbean, speciaal ontwikkeld voor onderwijsprofessionals op Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. De gids helpt u om scholing te kiezen die past bij wat er in uw klas, uw team en uw school speelt.

Scholing met een duidelijk doel

Scholing heeft de meeste waarde wanneer u weet waar u aan wilt werken. Misschien wilt u sterker lesgeven, beter aansluiten bij wat leerlingen nodig hebben of samen met collega's meer lijn brengen in het onderwijs. Ook resultaten, gesprekken in het team en doelen uit het schoolplan kunnen richting geven. Op die manier is scholing geen losse activiteit, maar iets dat aansluit bij de ontwikkeling die al gaande is. Nieuwe kennis helpt om bewuster te kijken naar het eigen handelen, keuzes te maken en samen te bepalen wat een goede volgende stap is.

Onderzoek naar professionalisering laat zien dat leren vooral effect heeft wanneer professionals nieuwe kennis uitproberen, samen oefenen en ervaringen en feedback met elkaar delen. Door vervolgens te bespreken wat werkt, wat aandacht vraagt en welke volgende stap nodig is, krijgt het geleerde steeds meer een plek in de dagelijkse praktijk.

Vanuit die gedachte bieden we bij De Rolf groep scholing aan. Soms in een traject met meerdere bijeenkomsten, soms in combinatie met een e-learning, literatuur of andere vormen van verdieping. Altijd passend bij de vraag, de deelnemers en de ontwikkeling van de school.

Scholing die past bij jouw school

Geen eiland of school is hetzelfde. Taal, cultuur, de grootte van de school en de beschikbare mensen en middelen maken verschil. Daarom is het aanbod in de Scholingsgids Caribbean afgestemd op de context van de eilanden, actuele inzichten uit onderzoek en praktijk en de geldende wettelijke kaders. Scholing kan fysiek, digitaal of blended worden aangeboden. Ook maatwerk is mogelijk. In een verkennend gesprek bespreken we wat er speelt, waar de school naartoe wil en wat daarbij nodig is. Op basis daarvan maken we een begeleidingsvoorstel met duidelijke doelen en passende werkvormen.

Spreken we u snel?



Bekijk de Caribische scholingsgids 2026-2027

De kracht van het spreken van meerdere talen

Amber en Carolina, founders van talenplatform Jungle the Bungle, over wat meertaligheid voor hen betekent

Voor Carolina (52) en Amber (31), oprichters van Jungle the Bungle, is meertaligheid iets wat ze allebei dagelijks ervaren. Ze vertellen over hun eigen taalgeschiedenis, het ontstaan van hun platform en waarom zij het spreken van meerdere talen zien als een echte superpower.

Een cadeau dat je pas later begrijpt

"Het mooiste cadeau dat ik ooit kreeg, is de meertalige opvoeding van mijn Spaanse moeder en Nederlandse vader," vertelt Carolina. "Toen ik naar de peuterspeelzaal ging, sprak ik nog geen Nederlands. Grappig genoeg had ik dat zelf niet eens door. Dat vertelde mijn moeder me pas jaren later."

Amber herkent die fascinatie voor taal, al is haar eigen taalreis anders. "Ik hou enorm van talen, landen en culturen. Mijn vriend is Brits, dus thuis spreken we vooral Engels. Daardoor ervaar ik elke dag hoe bijzonder het is om elkaar in meerdere talen te kunnen begrijpen."

Die gedeelde liefde voor taal vormt de basis van Jungle the Bungle. Het idee ontstond bij Carolina, toen ze haar eigen kinderen Spaans wilde leren en ontdekte dat er geen leuke, speelse manier was om jonge kinderen een taal te leren.

Van eigen kinderen naar honderden klaslokalen

"Toen mijn kinderen jong waren, wilde ik ze ook Spaans leren," vertelt Carolina. Tijdens haar zoektocht ontdekt ze iets dat haar niet meer loslaat: kinderen tot een jaar of acht leren nieuwe talen vrijwel moeiteloos. "Ik dacht: dit moeten eigenlijk alle ouders weten. Zoveel mogelijk kinderen zouden die kans moeten krijgen. Want meerdere talen spreken is een superpower."

Amber ziet dat ook zo. "Meertaligheid opent je wereld. Je maakt makkelijker contact met mensen uit andere landen en culturen en leert de wereld vanuit verschillende perspectieven bekijken. Met de kennis die ik nu heb, zou ik later heel bewust kiezen voor een meertalige opvoeding van mijn eigen kinderen."

Kansengelijkheid als drijfveer

Wat begint als een persoonlijke zoektocht, groeit uit tot een platform dat inmiddels ook zijn weg vindt naar het basisonderwijs. "Juist daar kunnen we veel meer kinderen helpen met het leren van meerdere talen, en daarmee kansengelijkheid stimuleren," zegt Amber. "Ik zie zelf hoeveel verschil taal kan maken. Zo begeleid ik een taalmaatje uit Syrië bij het leren van Nederlands. Inmiddels loopt ze zelfs stage bij ons. Dat laat zien hoeveel deuren taal kan openen."

Carolina sluit zich daarbij aan. "Ik had nooit durven dromen dat ons programma zo zou worden omarmd door basisscholen. Het is prachtig dat we op deze manier zoveel meer kinderen kunnen helpen hun eigen superpower te ontwikkelen."

Zelf aan de slag met Jungle the Bungle?

Wil je het programma van Jungle the Bungle kosteloos en vrijblijvend uitproberen in je klas?

Meld je aan!



Win een Jungle the Bungle-licentie voor je hele klas (t.w.v. €635) en ontvang een jaar lang toegang tot de talen-app.

Ik doe mee!

Het Nationaal Onderwijs Congres Caribbean wordt mede mogelijk gemaakt door:

THE WILLIE SPEARS EXPERIENCE

de Rolf groep

Hacienda Wayac

Colours of our Heart

Meer Muziek in de Klas

Caribbean Academie

avs academie & vakvereniging schoolleiders

digiwijzer

motivatie meesters

Transcend Leerondersteuning en Coaching

Piramide

Kolegio Rayo di Solo

UoC University of Curaçao Dr. Moises da Costa Gomez

penta educatief bv

Jungle the Bungle®

JOGG

Bedankt en graag tot ziens in 2027!

1 november – Aruba
2 en 3 november – Curaçao
5 november – Bonaire



Win een van de pakketten met Rolf puzzels en materialen

Ik doe mee!

Schrijf je nu in voor het HNOCC 2027

Ik doe mee!

Blijf op de hoogte van alle ontwikkelingen via onze socials.